

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ พัฒนาการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชาคม
 อนุรักษ์เทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 ผู้เขียน นายชลตรงค์ ทองสง
 ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)
 คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ ประธานกรรมการ
 ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ กรรมการ
 รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ธีสุวรรณ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องพัฒนาการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชาคมอนุรักษ์เทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และผลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ของประชาคมอนุรักษ์เทือกเขาหลวง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลากหลายวิธีผสมผสานกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการจัดการสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การจำแนกและจัดระบบ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสังคมและกลุ่ม และการวิเคราะห์ผลและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมไปกับการเก็บข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชาคมอนุรักษ์เทือกเขาหลวงเริ่มตั้งแต่การจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชน ทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และได้ก่อก่อให้เกิดองค์กรสิ่งแวดล้อมชุมชนขึ้นมา ในช่วงแรกองค์กรแต่ละแห่งมีการดำเนินงานที่เป็นอิสระต่อกัน แต่ก็มีปัญหาเกิดขึ้น ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ความขัดแย้งภายในชุมชนและระหว่างชุมชน องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วย องค์กรจากภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรสิ่งแวดล้อมชุมชน และนักวิชาการจากสถาบันต่าง ๆ ได้ร่วมมือ

กันแสวงหาทางออกของปัญหาที่เกิดขึ้น จึงร่วมมือกันจัดตั้ง “ประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง” ขึ้น เพื่อพัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน

2. กระบวนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวงมี 4 กระบวนการย่อยเกิดขึ้น คือ

2.1 การใช้กระบวนการกลุ่มของประชามฯ

2.2 การดำเนินงานร่วมกันในประชามฯ

2.3 การสร้างเครือข่ายในประชามฯ

2.4 การปฏิสัมพันธ์ภายในประชามฯ

กระบวนการเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในประชามฯ ในเครือข่ายย่อยที่เป็นสมาชิกในประชามฯ และองค์กรต่าง ๆ ภายในประชามฯ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดพัฒนาการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวงมี 3 ส่วน คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน การมีส่วนร่วมภายในชุมชน กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และการสร้างองค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง ปัจจัยนอก ได้แก่ นโยบายจากรัฐ และการช่วยเหลือต่าง ๆ จากภายนอก ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ กระแสทุนนิยม การท่องเที่ยวแบบมวลชน และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

4. ผลจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง

ผลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวงมี 2 ส่วน คือ ผลของการจัดการต่ออุทยานแห่งชาติเขาหลวง ได้แก่ การลดลงของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและการเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอุทยานฯ กับชุมชน ผลที่มีต่อชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน การกระจายรายได้สู่ชุมชน และความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน

การวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง มีองค์ความรู้ในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ องค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและองค์ความรู้ในการบูรณาการ องค์ความรู้ย่อยต่าง ๆ เป็นองค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประชามอนูร์กัยเทือกเขาหลวง อันจะนำมาสู่การจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืนสืบต่อไป

Thesis Title	Development of Natural Resource Management of the Khao Luang Range Civil Society, Nakhon Si Thammarat Province	
Author	Mr. Chondarong Tongsong	
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)	
Thesis Advisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Anurak Panyanuwat	Chairperson
	Prof. Dr. Manas Suwan	Member
	Assoc. Prof. Dr.Chukiat Lesuwan	Member

ABSTRACT

This research, namely, qualitative of development of natural resource mangement of the Khao Luahg Range civil society, Wakhon Si Thammarat Province, aimed at study : in the natural resource development of natural resource management. The process of natural resource management related to such management and the results. This research data were collected by the use of formalinter views, informal Interviews, participant observations and focus group discussions

The data were, then analyzed by grouping according to their functions, social in-depth interviews relationships and Chang The finding of this study were are follows :

1. Development of natural resource management.

The Khao Luang Range Civil society was formulated by the community and related. Agencies From both governmental and private sectors. It aimed to mutual manage natural resource for sustainable development.

2. Process of natural resource management

There were 4 sub-process derived within the process of natural resource management of the Khao Luang Range Civil society. Those were : (1) group process ; (2) participation process ; (3) network development within the society ; and (4) mutually interaction within the society.

Those sub-process, existed continuous by within the society, networking members and agency members. Such Collective process was a core factor initialing the development of natural resource management of this civil society in the given areas.

3. Factors relating to the natural resource management

The factors relating to the natural resource management in the study area consisted of 3 parts. The first one was internal factors consisting of community participation, local wisdom transfer, mutual learning process and body of know league construction in the natural resource management in : Khao Luang Range civil society.

The second one was external factors Cossetting of the government policies and other external assistance. The third one was problems and obstacles such as capitalism, mass tourism, and the national sanctuary act.

4. Results of the natural resource management.

Results of the natural resource management could be classified in to 2 parts. The first one was the effect on the national park such as the redaction of destruction of natural resource and a development of good relationship between the national park office and the civil society organization members. The second one was the effect on the community distribution, and the empowerment of the community of the community organizations.

At last, the research found that there were some bodies of knowledge existing in the dimension of the natural resource management in Khao Luang.

Those were the bodies of know ledge in natural resource, natural resource management and an integration of sub bodies of knowledge in the management dimension. Those matters could be the appropriate guidelines for sustainable natural resource management.